

GAZETA LWOWSKA

WYCHODZI KAŻDEGO POWSZEDNIEGO DNIA POPOŁUDNIU

Ceny prenumeraty: W Lwowie bez doręczenia do domu mies. 2-—, kwart. 7-— z dostawą do domu mies. 2.2-00, kwart. 7-— Na prowincji z pocztową mies. 2.2-00, kwart. 7-— Zagranicą mies. 2.5-—, kwart. 7.5-—	Numer telefonu: REDAKCJA i ADMINISTRACJA 221-11. Kaszo PKO Lwów N 504.044.	ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI: LWÓW, UL. ZIMOROWICZA 15 I. P. Listy należy kierować — Reklamacje ostatecznie wolno od opłaty. Rękoписów nadawanych nie zwraca się.	CENA NUMERU 10 gr.	Ceny ogłoszeń Za 1 wiersz 20 linijek (20 cm. szer.) w zwykłych ogłoszeniach gr. 10, w ogłoszeniach i w nekrologach gr. 15, w kronice, rapor- tach, listach gospodarczych, psalmach w wierszu gr. 20, pod nagłów- kami na pierwszej stronie gr. 25, Tabularyczne o 50 proc. drożej. Za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach gr. 10, kaspo i sprawa słowo gr. 15, matrymonialne, korespondenckie prywatne słowo gr. 20, za powtarzających przez gr. 5. Z ogłoszeniami niżej 25 proc. Z zagranicą o 50 proc. drożej.
--	--	--	---	---

Przyjaźń polsko-estońska. Na marginesie wizyty min. Akela w Polsce.

Tak się złożyło, że w tydzień po po-
bycie w Polsce przedstawiciela najwię-
kszego z państw skandynawskich, mi-
nistra spraw zagranicznych Szwecji dr.
Sandlera, przybywa do Warszawy z
wizytą oficjalną minister spraw zagra-
nicznych Estonii dr. Fryderyk Akel.
Ta ostatnia wizyta jest wyrazem szcze-
gólnych związków, łączących Polskę i
Estonię. Można powiedzieć bez naj-
mniejszej przesady, że z pośród wszy-
stkich państw leżących nad Bałtykiem
właśnie z Estonią jesteśmy związani
najmocniej wzajemną przyjaźnią, sym-
patią i zrozumieniem polityki, jaką
prowadzą oba kraje.

Przyjaźń polsko-estońska datuje się
od pierwszych chwil cudu odrodzenia
narodu estońskiego i zdobycia przez
niego własnego, niepodległego pań-
stwa po siedmiuset latach walki o pra-
wo do istnienia. Między okupacją ro-
syjską a niemiecką, wśród krwawych
bojów z wojskami niemieckimi i nacie-
rającymi bolszewikami mały liczbą, ale
silny duchem i wolą zwycięstwa, wy-
walczył sobie naród estoński niepodle-
głość pod wodzą płk. Laidonera, dziś
wodza naczelnego armii estońskiej. I
wówczas to już nawiązały się między
nami nici przyjaźni, kiedy spotkały
się nad Dźwiną wojska polskie i estoń-
skie (a także lotewskie) i razem wal-
czyły przeciw wspólnemu nieprzyja-
cielowi.

Estonia w całej pełni wykazała zdol-
ność do samodzielnego bytu państwo-
wego i potrafiła zorganizować się we-
wnętrnie. Oczywiście nie obyło się
bez trudności, których przecież burzli-
wa epoka powojenna nie szczędzi tak-
że największym i najstarszym organiz-
mom państwowym. Po smutnych do-
świadczeniach z bodaj najbardziej ra-
dykalną konstytucją na świecie i po
próbach, na szczęście nieudanych, po-
padnięcia w przeciwną skrajność i za-
prowadzenia w Estonii ustroju oparte-
go na obcych totalnych wzorach, we-
szła Estonia przed dwoma laty na dro-
gę wypracowania sobie samodzielnie
ustroju. Pod kierownictwem wielkiego
patrioty i światłego meża stanu, obec-
nego prezydenta Konstantego Paetsai
przy poparciu autorytetu naczelnego
wodza gen. Jana Laidonera opracowa-
ny został nowy ustrój, przyjęty ostate-
cznie w konstytucji uchwalonej przez
Zgromadzenie Narodowe przed 6 tygo-
dniami w dniu 28 lipca b. r. Nowy us-
trój zapewnia Estonii równowagę
władz i jest podobny pod tym wzglę-
dem do polskiej konstytucji kwietnio-
wej z r. 1935.

Przyjazne stosunki polsko-estońskie
znajdowały wyraz w licznych wizytach
między mężami stanu obu krajów.
Przypomnieć tu trzeba pobyt ministra
Akela w Warszawie w r. 1924 na kon-
ferencji ministrów spraw zagr. Polski,
Flandrii, Łotwy i Estonii, wizytę pre-
zydenta Strandmana w Polsce w r.
1929 i rewizytę prezydenta Mościckie-
go w Tallinie w r. 1930, wizytę s. p.
min. Seljama w Warszawie (1934) i
rewizytę w tym samym roku min. Be-
cka. Wspomnieć też trzeba o pobycie
prywatnym prezydenta Paetsa w Tru-
skawcu w r. 1934 oraz o odwiedzinach
Polski przez szefa sztabu armii estoń-
skiej gen. Reeka.

Obecna wizyta min. Akela jest no-
wym podkreśleniem przyjaźni i współ-
pracy polsko-estońskiej. (x).

Obrady Unii Międzyparlamentarnej o kolonie dla Polski.

Paryż. 4. 9. (PAT.) W Paryżu obra-
duje 23-ci kongres Unii międzyparla-
mentarnej. Otwarcie odbyło się w Pa-
lacu Luksemburskim pod przewodnic-
twem przewodniczącego Senatu Jean-
nena'y'a, w obecności przedstawicieli
rządu, obu izb, społeczeństwa, oraz
kilkuset delegatów.

W imieniu rządu francuskiego po-
witał kongres minister handlu Chap-
sal. Na przewodniczącego kongresu
obrano b. ministra senatora Poustan,
zaś jednym z wiceprzewodniczących
obrano prezesa grupy polskiej wice-
marszałka Senatu Makowskiego.

W ogólnej debacie, którą rozpocze-

to obrady, zasługuje na uwagę głos de-
legata Jugosławii b. ministra Iowano-
wicza, który, podkreślając koniecz-
ność generalizacji traktatów mniejszo-
ściowych, podniósł znaczenie stanowi-
ska Polski jako jedynie uzasadnione.

Delegat francuski b. minister Can-
dace, który mówił o problemie prze-
ludnienia i surowcach, wskazał na
przykład Polski, która pozbawiona
jest kolonii i która dla swego rozwoju
i egzystencji musi znaleźć odpowie-
dnie warunki. Mówca oświadczył dalej,
że Francja okazuje realną gotowość
pomoczenia Polsce w rozwiązywaniu
problemu przeludnienia.

Min. Spraw Zagranicznych Estonii w drodze do Warszawy.

Tallin. 4. 9. (PAT.) Wczoraj popoł.
opuścił Tallin, udając się z oficjalną
wizytą do Warszawy minister Spraw
zagranicznych Akel z małżonką w to-
warzystwie dyrektora departamentu
politycznego Ministerstwa Spraw za-
granicznych, Kaasika.

Na dworcu odjeżdżającego ministra
żegnali premier Enpalu, wiceminister
Rei, wyższy urzędnicy Ministerstwa
spraw zagranicznych, charge d'affaires
poselstwa polskiego w Tallinie Ty-
ska, korpus dyplomatyczny i licznie
zgromadzona publiczność.

Walka przybiera coraz zaciętsze formy.

Szanghaj. 4. 9. (PAT.) Walki, jakie
toczyły się w dniu dzisiejszym, według
korespondenta Ag. Reutersa, należały
do najzaciętszych. Bitwa, która nie-
oczekiwanie przybrała tak wielkie roz-
miary, zdaniem obserwatorów zagra-
nicznych, pokrzyżowała plany japoń-
skie, zmierzające do opanowania Wu-
Sung. Pociski bez przerwy wybuchały
wokół pancernika japońskiego „Izu-
mo”, który jednakże nie został trafio-
ny. Stojący natomiast w niedalekiej
odległości holownik chiński, trafiony
kilkakrotnie pociskami, prawdopo-
dobnie chińskimi, spłonął i zatonął.

W dzielnicy Pu-Tung na samym wy-
brzeżu wybuchły pożary, które zmu-
siły okręty, stojące przy wybrzeżu, do
odpłynięcia na środek rzeki.

Konsulat japoński jest poważnie u-
szkodzony. Pomimo to japoński kon-
sul generalny i personel Konsulatu nie
chcą ewakuować zagrożonego gmachu.
W dół rzeki płyną liczne dżonki,
znaczna ich część stoi w płomieniach.

Pociski artylerii chińskiej zasypują
konfesję japońską. Pomimo ciemno-
ści, które zapanowały z nadejściem
nocy, ogień artyleryjski i trzask kara-
binów maszynowych nie ustają ani na
chwile.

B. KRÓL ALFONS Z WIZYTĄ U KS. WINDSORU.

Wiedeń. 4. 9. (PAT.) B. król hiszpań-
ski Alfons przybył dzisiaj na zamek
Wasserleonburg w odwiedziny do
księżstwa Windsoru.

BILANS ROZRUCHÓW W MA- ROKKU.

Meknes. 4. 9. (PAT.) Bilans ofiar
wczorajszych zaburzeń przedstawia się
następująco: 10 zabitych i 25 rannych
po stronie buntowników, po stronie
zaś władz bezpieczeństwa 16-tu żołnie-
rzy i 3 policjantów rannych. Dokona-
no 20 aresztowań za rabunek. Areszto-
wani staną przed sądem doraźnym

Rząd autonomiczny w prowincji Czahar.

Kalgan. 4. 9. (PAT.) Agencja Domei
donosi: W dniu dzisiejszym na kon-
ferencji w której wzięło udział prze-
szło 100 reprezentantów różnych orga-
nizacyj został utworzony prowizorycz-
ny rząd autonomiczny dla prowincji
Czahar. Na konferencji tej uchwalono

główne zadania tego rządu, którymi
są: Utrzymanie pokoju i porządku,
rozwoj przemysłu oraz reforma naucza-
nia. Rząd ten wyłonił Komitet wyko-
nawczy, składający się z 3 członków i
2 doradców.

Umowa handlowa Polski z Afganistanem.

Warszawa. 4. 9. (PAT.) W dniu
2. b. m. podpisany został między Pol-
ską a Afganistanem protokół, dotyczą-
cy wzajemnego przyznania klauzuli
największego uprzywilejowania w
sprawach celnych. Powyższy protokół
został podpisany ze strony polskiej

przez p. Szembeka, podsekretarza sta-
nu w Ministerstwie Spraw zagranicz-
nych, ze strony afgańskiej przez prze-
wodniczącego delegacji rządu afgań-
skiego p. Abdul Medzid Khana, preze-
sa afgańskiego Banku Narodowego.

ORDER ORŁA BIAŁEGO DLA PREZ. ULMANISA.

Warszawa. 4. września. (P. A. T.)
Z okazji 60-letnia urodzin Pan Prezy-
dent R. P. nadał prezydentowi Łotwy
Ulmanisowi order Orła Białego.

MIN. BOBKOWSKI W NIEM- CZECH.

Berlin. 4. 9. (PAT.) Wczoraj rano
przybył do Berlina wiceminister ko-
munikacji Aleksander Bobkowski, któ-
ry bawić ma w Niemczech jako gość
ministra komunikacji Rzeszy i zapo-
zna się z niemieckim systemem komu-
nikacyjnym. Wiceministrowi Bobkowi-
skiemu towarzyszą urzędnicy minister-
stwa komunikacji.

WŁOCHY NIE WYŚLĄ PRZED- STAWICIELA DO LIGI NARO- DÓW.

Rzym. 4. 9. (PAT.) Urzędowo ko-
munikują, że Włochy nie wyślą swej
delegacji na zbliżającą się sesję Ligi
Narodów, póki stosownie do słów wy-
powiedzianych przez Mussoliniego w
Palermo, nie zostanie definitywnie za-
łatwiona sprawa wykluczenia delegata
Abisynii z Ligi Narodów.

POPRAWA W STANIE ZDROWIA MASARYKA.

Praga. 4. 9. (P. A. T.) W stanie
zdrowia prezydenta Masaryka nastą-
piła lekka poprawa. Niebezpieczeń-
stwo nie zostało jednakże całkowicie
usunięte.

Biuletyn lekarski, ogłoszony o go-
dzinie 9-tej stwierdza, iż chory spę-
dził dobrze noc. Oddech stał się nor-
malny. Prezydent Masaryk, który od-
zyskał przytomność, może wypowia-
dać swe życzenia w krótkich zdaniach.

NIE BYŁO ZAMACHU NA MUSSOLINIEGO

Rzym. 4. 9. (PAT.) Koła miarodajne,
stanowczo demontują pogłoskę, jako-
by wczoraj dokonany miał być nie-
udany zamach na Mussoliniego. Bom-
ba, która przez pomyłkę spadła z sa-
molotu wojskowego na Via de No-
mentana, była pociskiem z cementu.

Pociski takie stale używane są przez
lotnictwo włoskie podczas ćwiczeń w
rzucaniu bomb.

„GRANICA“ PO ESTOŃSKU.

Tallin. 4. 9. (PAT.) Prasa miejsca
zapowiada ukazanie się w najbliższym
czasie estońskiego przekładu ostatniej
powieści akademickiej polskiej Z. Nał-
kowskiej „Granica”.

OFICJALNA WIADOMOŚĆ O WI- ZYCIE MUSSOLINIEGO W NIEM- CZECH.

Berlin. 4. 9. (PAT.) Niemieckie Biu-
ro informacyjne donosi, że w drugiej
połowie września na zaproszenie kan-
clerza Hitlera przybędzie do Niemiec
szef rządu włoskiego.

BURZLIWE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW BELGIJSKIE- GO BANKU NARODOWEGO.

Bruksela. 4. 9. (PAT.) Walne zgro-
madzenie akcjonariuszów Belgijskiego
Banku Narodowego zakończone zo-
stało ponownym wyborem dotychczas-
owego kierownictwa.

Przed wyborami odrzucono więk-
szością 242 głosów przeciw 26 wniosek
reksistów i flamandzkich opozycjoni-
stów, zmierzający do odwołania gu-
bernatora banku.

Wiadomości bieżące.

Sobota

4

Rozalii

Jutro: Zawrzyńca

Wschód słońca 4:51
Zachód 18:18

WRZESNIA

TEATR WIELKI.

Sobota godz. 20 „Król włóczędów”.
Niedziela godz. 15.30 „Król włóczędów”.
Godz. 20 „Trubadur” opera.
Poniedziałek godz. 20 „Król włóczędów”.
Wtorek godz. 20 „Cyganeria” opera.
Środa godz. 20 „Król włóczędów”.
Środa godz. 20 „Freuda teoria snów”.

TEATR ROZMAITOŚCI.

Od 5 września komedia „Freuda teoria snów”.

KINOTEATRY:

APOLLO: „Burgtheater”.
CASINO: „Bohaterowie morza”.
CHIMERA: „Barkarola”.
EUROPA: „Piętro wyżej”.
KOPERNIK: „Łódź podwodna Nr. 9”.
MARYSIENKA: „Ślubowanie”.
MUZA: „Wróg kobiet”.
PALACE: „Naręczona z przypadku”.
PAX: „Bohaterowie Sybiru”.
RAJ: „Pałac we Flandrii”.
RIALTO: „Jej pierwsza miłość”.
STYLOWY: „W cieniu samotnej sosny” i rewia Refrena.
SWIT: „Skamieniały las” i rewia Filipa Kuligowskiego.
TON: „Niezwycony Robinson Kruzo”.
UCIECHA: „Anna Karenina” i rewia.

FOTOPLASTIKON.

„Bulgaria”.

— „Król włóczędów”. Środową premierę „Króla włóczędów” przyjęła publiczność lwowska entuzjastycznie. Huragany oklasków podczas akcji, na końcu każdego aktu i liczne bisy — świadczą najlepiej o tym, że „Król włóczędów” ma zapewnione długotrwałe powodzenie. Sztuka grana będzie dziś w sobotę, w niedzielę po południu o godzinie 5.30 i w poniedziałek.

— Popołudniowe przedstawienie „Króla włóczędów”. Wobec zainteresowania jakie wzbudziła kom. muz. pt. „Król włóczędów” — komedia ta grana będzie w niedzielę dnia 5 b. m. po południu o godzinie 5.30, w premierowej obsadzie.

— Otwarcie Teatru Rozmaitości nastąpi w środę 8 b. m. premierą komedii Antoniego Cwojdziańskiego p. t. „Freuda teoria snów” z gościnnym występem znakomych artystów scen stołecznych, Janiny Romanówny i Mariusza Maszyńskiego. Komedia ta grana była przez szereg miesięcy z największym powodzeniem na scenie Teatru Małego w Warszawie.

— Opera — Teatr Wielki. Dnia 5-go września, w niedzielę odbędzie się pierwsze przedstawienie operowe z okazji otwarcia Targów Wschodnich. Przedstawienie to odbędzie się w obecności całego szeregu wysokich osobistości krajowych i zagranicznych, które zjeżdżają do naszego miasta w tym dniu kierownictwo opery dołożyło więc największych starań, aby wieczór ten pozostawił niezatarte wrażenia na słuchaczach. Fenomenalny tenor Opery Królewskiej w Bukareszcie Dinu Badescu, otrzyma tytułową rolę. Jest to bezwzględnie najlepsza rola tego wspaniałego, obdarzonego pięknym głosem śpiewaka, niezapomnianego we Lwowie z szesnastorocznej gościnności na naszej scenie. P. Wanda Wermińska o potężnym i pięknym głosie dramatycznym, przy tym ulubienica Lwowa, śpiewa partię Lenory. Poza tym, w przedstawieniu wystąpi wspaniały baryton, Lwowianin, Zenon Dolnicki i ceniona śpiewaczka P. Hinglerówna, oraz doskonały bas Romanowski. Przedstawieniem kieruje kap. Józef Lehrer, reżyserie Alks. Uluchanow. Najbliższe przedstawienia odbędą się 7-go Cyganeria i 9-go Aida.

Bilety wcześniej do nabycia w księgarni G. Seyfartha, Akademicka 6 i w kasie Teatru Wielkiego. — Dla wygody publiczności, w niedzielę 5-go, czynna będzie kasa biletowa w księgarni Seyfartha od godziny 10 do 2 popoł.

ZNIŻKI KOLEJOWE NA XVII MIĘDZYNARODOWE TARGI WSCHODNIE.

Uczestnicy tegorocznych XVII. Targów Wschodnich, które odbędą się w czasie od 4—16 września b. r., korzystając będą ze zniżek na kolejach w drodze powrotnej w wysokości 75 proc. na podstawie indywidualnych kart uczestnictwa, które można będzie otrzymać bezpłatnie we wszystkich biurach podróży oraz ważniejszych stacjach kolejowych w Polsce.

Karty uczestnictwa należy przy zakupie pełnego biletu do Lwowa ostemplować w kasie stacyjnej względnie w biurze podróży, gdyż jest to koniecznym warunkiem korzystania ze zniżek w drodze powrotnej do pierwotnej stacji wyjazdowej.

Otwarcie XVII. Targów Wschodnich.

Dzień otwarcia Targów Wschodnich jest od lat szeregów świętem Lwowa. To też jak w latach poprzednich i dziś miasto przybrało oświetlony wygląd. Z gmachów rządowych i samorządowych oraz z prywatnych kamienic powiewała chorągwie o barwach państwa i miasta. Wozy tramwajowe przybrane chorągiewkami. Na ulicach ruch niezwykły, bo już od wczesnego ranka w stronę miasta zjeżdżają ze wszystkich stron goście aby wziąć udział w tym wysiłku Lwowa, dawnej stolicy Małopolski w podniesieniu gospodarczym miasta i kraju.

W IZBIE HANDLOWO-PRZEMYSŁOWEJ.

Oficjalna część uroczystości odbyła się w pięknie przystrojonej kwiatami i zielenią Izbie Handlowo-Przemysłowej. Już o godzinie 10 rano zaczęły zajeżdżać przed gmach Izby zaproszeni goście i w niedługim czasie zebrali się tak wielkie tłumy, że nie wszyscy mogli się zmieścić w Izbie i część zaległa korytarze pięknego gmachu. Z uderzeniem godziny 10.30 przybył do Izby Pan Minister Przemysłu i Handlu A. Roman, któremu towarzyszyli dyrektor departamentu Geppert, dyr. departamentu przemysłu Kandel, dyr. departamentu Lubieński, naczelnik Molenda, nacz. Sokołowski i sekretarz osobisty Welsz. Z ministerstwa spraw zagr. przybyli dyr. Vetulani i r. Wszelaki.

P. minister Roman zajął przygotowany dla niego fotel, obok zaś niego zajęli miejsca p. wojewoda Biłyk, gen. Karaszewicz-Tokarzewski, wojewoda tarnopolski mgr. Malicki, a dalej prez. dr. Ostrowski, wiceprez. dr. Weryński wiceprez. Chajes i wiceprez. Irzyk, dalej prezes sądu apel. Dembicki, prezes Prokuratury sądu apel. dr. Chiroński, prezes poczt i telegr. Moszoro, reprezentant kapituły ks. kanonik Grudziński, dalej płk. Fiałkowski, płk. Tomaszewski, mjr. Semanek, starosta grodzki Porembalski, dalej naczelnicy władz rządowych i samorządowych i wielu innych. Ambasador niemiecką reprezentował dr. Krümmner z Warszawy, dalej Radę przemysłowo-handlową w Berlinie pp. Amelung i Renner, zaś polsko-niemiecką Izbę Handlowo-przemysłową w Berlinie dr. Heidrich. Poselstwo rumuńskie w Warszawie reprezentował p. Zanfirescu oraz prezes Izby Handlowo-przemysłowej w Bukareszcie p. Panescu-Kertsh. Dalsze fotele zajęli reprezentant Uniwersytetu J. K. dr. prof. Longchamps, Politechnikę dr. Nadolski, Akademię eksportową dr. Kurowicz.

OFICJALNE PRZEMÓWIENIA.

Gdy goście zajęli miejsca, na trybunę prezydiałną, okrytą chorągwią o barwach państwowych wstąpił prezes Izby Przemysłowo-Handlowej dr. Szarski, który w dłuższym przemówieniu wygłoszonym w języku francuskim i polskim powitał na wstępie gości zagranicznych, poczem w pięknych słowach skreślił znaczenie Targów Wschodnich dla naszego miasta i kraju. P. Prezes zakończył swe przemówienie w te słowa:

Oby usiłowaniami tym przypadło w udziale jak najprędzej zupełne zwycięstwo, oby powszechna nieufność i samolubny gospodarczy partykularyzm ustąpiły miejsca, opartej na zaufaniu, pokojowej międzynarodowej gospodarczej współpracy. Kończąc tym serdecznym życzeniem moje powitanie, spełniam jeszcze miły obowiązek złożenia imieniem Izby Przemysłowo-Handlowej najserdeczniejszych słów podziękowań wszystkim tym osobom i instytucjom, których życzliwe poparcie i czynna pomoc ułatwiły pracę organizacyjną tegorocznych Targów, a więc w pierwszej linii dziękuję z głębi serca Panu Ministrowi Przemysłu i Handlu i jego współpracownikom, Panu Wojewodzie lwowskiemu i Prezydium miasta, zwłaszcza Panu Prezydentowi Prof. dr. Ostrowskiemu, który odnosił się do wszystkich naszych zamierzeń z niecodzienną życzliwością i otaczał wszystkie nasze prace prawdziwą opieką. Spe-

cialne słowa podziękowań należą się wreszcie Dyrekcji Targów z p. Dyrektorem Jasińskim na czele, który — jak zawsze — z prawdziwym zapałem poświęcił wszystkie swe siły organizacji tegorocznych Targów. Za chwilę Pan Minister Przemysłu i Handlu raczy otworzyć tegoroczne Targi, a zwiędając je osądzić, czy wysiłki włożone w ich urządzenie wydały pożądane owoce. W tej chwili tak dla nas uroczystej z należą pokorą i głęboką wdzięcznością zwrócimy nasze myśli ku tym, którzy stoją na czele Ojczyzny i Narodu, Pan Prezydent Rzeczypospolitej Profesor dr. Ignacy Mościcki i Pan Marszałek Polski Edward Śmigły-Rydz niech żyją!

Okrzyk ten obecni trzykrotnie powtórzyli, orkiestra zaś ustawiona na galerii Izby odegrała Hymn narodowy.

Następnie zabrał głos prezydent miasta dr. Stanisław Ostrowski, który na wstępie wyraził radość, że chwila otwarcia Targów Wschodnich jest nie tylko świętem Lwowa i jego regionu, ale stanowi ona zdarzenie dla świata gospodarczego całej Polski. Skreśliwszy wysiłki miasta a następnie Izby Handlowo-Przemysłowej w organizowaniu Targów Wschodnich i skreśliwszy znaczenie ich dla życia gospodarczego Polski odrodzonej, prezydent dr. Ostrowski zakończył swe przemówienie w te słowa:

Pod tymi krzepiącymi horoskopami jest mi dane powitać imieniem Lwowa tych wszystkich dostojnych Gości, którzy raczyli tak licznie zjechać na nasze święto.

W pierwszym rzędzie mam zaszczyt powitać Przedstawicieli Wysokiego Rządu Rzeczypospolitej z Panem Ministrem Przemysłu i Handlu na czele i wyrazić Panu Ministrowi gorące podziękowanie Lwowa za to, że raczył zaszczyścić naszą uroczystość swą obecnością.

Serdecznie witam wszystkich PP. Wystawców, którzy swym udziałem w Targach przyczynili się do ich imponującego wyglądu. Z osobnymi wyrazami powitania zwracam się do PP. Wystawców zagranicznych, wyrażając głęboką nadzieję, że udział ich w Targach Wschodnich przyczyni się do dalszego zacieśnienia węzłów wzajemnej współpracy między ich krajami ojczyznymi a Polską.

Witam Przedstawicieli naszego życia gospodarczego i wszystkich, tak miłych nam Gości, którzy wzięli udział w naszym święcie.

Jednocześnie zwracam się z wyrazami szczerego podziękowania pod adresem Wysokiego Rządu Rzeczypospolitej i Pana Ministra — za życzliwą opiekę i poparcie naszych wysiłków, pod adresem PP. Organizatorów imprezy z pp. prez. Szarskim i dyr. Jasińskim na czele, Wystawców i tych wszystkich, którzy pomocą i udziałem swoim przyczynili się do zorganizowania tego dzieła.

Niech mi będzie wolno wyrazić głęboką wiarę, że obecna kampania Targów Wschodnich będzie też datą otwierającą nowy okres dziejów gospodarczych Rzeczypospolitej, okres dobrobytu obywatela i dalszego wzrostu siły i potęgi Państwa.

Kończąc okrzykiem: Najjaśniejsza Rzeczypospolita, Pan Prezydent Rzeczypospolitej, Prof. dr. Ignacy Mościcki, Strażnik naszej potęgi Marszałek Edward Śmigły-Rydz — niech żyją!

Z kolei zabrał głos dyr. Gal. Kasy Oszczędności Makowski, który jako prezes Rady Gospodarczej Ziemi Południowo-Wschodniej, powołanej do życia przez p. wojewodę Biłyka, skreślił zadania tej Rady i cele. Następnie prezes Izby Handlowo-Przemysłowej w Bukareszcie p. Pepescu w dłuższym przemówieniu, wygłoszonym w języku francuskim, skreślił zadania wspólnej pracy gospodarczej obu zaprzyjaźnionych, sąsiadujących z sobą krajów i złożył życzenia najlepszemu rozwojowi Targom Wschodnim.

W końcu zabrał głos Minister Przemysłu i Handlu p. Antoni Roman i pełnym głębokich myśli przemówieniem skreślił znaczenie Targów Wschodnich, w których już w ubiegłym roku

brał udział w otwarciu Targów, przypominając, że już wówczas podkreślił że postulat uprzemysłowienia naszego kraju wysuwa się na czoło problemów gospodarczych Polski. W realizacji bowiem tego postulatu — mówił pan Minister — tkwi nierozdzielnie rozwiązanie najkapitałniejszych problemów naszego życia zbiorowego. W dalszym ciągu pan Minister skreślił rozwój naszego życia gospodarczego i na podstawie dat statystycznych stwierdził, że idziemy stale ku lepszemu jutru. Pan Minister zakończył swe przemówienie, przyjęte burzą oklasków, w te słowa:

Dziś mogę skonstatować z radością, iż sytuacja się zmienia radykalnie i nie wątpię, że wysiłki tutejszego społeczeństwa, zwłaszcza organizatorów Targów Wschodnich z Izbą Przemysłowo-Handlową na czele będą dawać rezultaty coraz lepsze w dziedzinie ożywienia gospodarczego prastarego Lwowa i tej dzielnicy Rzeczypospolitej.

Z kwestią tą łączy się ściśle problem jak najracjonalniejszego wykorzystania bogactw naturalnych tej ziemi, zwłaszcza złóż mineralnych i związanego z nimi przemysłu. Musimy wspólnie dołożyć wszelkich starań, by wspomniane bogactwa stały się podstawą uprzemysłowienia tej połaci kraju.

Rad jestem, że wysiłki nad ekonomicznym uaktywnieniem Lwowa i przylegających rejonów wstępują na coraz to realniejsze tory, jak to wynika z wiadomości udzielonego prasie przez p. Wojewodę lwow. na temat Targów Wschodnich i Małopolski Wschodniej. Myśl stworzenia Rady Gospodarczej Małopolski Wschodniej, witam z uznaniem i przekonaniem, iż rozwinięta ona konkretne prace pobudzając przedsiębiorczość, inicjatywę, jakoteż wskazując właściwe kierunki działalności.

Kończąc me przemówienie, niech mi wolno będzie wyrazić w imieniu własnym i moich kolegów radość z możliwości spędzenia tych chwil paru w tym pięknym i bohaterskim grodzie, tak drogim sercu każdego Polaka.

XVII Międzynarodowe Targi Wschodnie ogłaszam jako otwarte.

Na tym zakończono część oficjalną uroczystości.

NA PLACU TARGÓW WSCHODNICH.

Po uroczystości w Izbie handlowo-przemysłowej długi szereg samochodów i pojazdów udał się w stronę Targów Wschodnich. Przed Pałacem Sztuki oczekiwało reprezentantów rządu i gości prezydium Izby przemysł. i dyrekcja Targów. Gdy p. minister Roman wraz ze swą i gośćmi zagranicznymi zbliżał się do Pałacu Sztuki orkiestra odegrała hymn państwowy. Pan minister przejął wstęgę o barwach narodowych, poczem w otoczeniu dyrekcyj Targów i dostojników cywilnych i wojskowych zwiędził Pałac Sztuki, a następnie kilka innych pawilonów.

PRZEMÓWIENIE MIN. ŚWIĘTOŚLAWSKIEGO W RADIO.

Warszawa. 4. 9. (PAT.) Dziś Pan Minister W. R. i O. P. prof. W. Świętosławski wygłosił do młodzieży przez radio przemówienie na temat: „Czego Polska oczekuje od swojej młodzieży”.

Program radiowy.

Niedziela, 5 września.

Lwów. Godz. 8: Audycja poranna, 9: Nabożeństwo z kościoła OO. Dominikańców we Lwowie. 10.45: Płyty. 11: Trans. z placu Targów Wsch. — koncert orkiestry Zjedn. Fabryk Zw. Azotowych w Mościcach pod dyr. K. Abratowskiego. 11.30: Płyty. 11.57: Sygnał czasu. 12.03: Poranek muzyczny. 13: Przegląd filmowy. 13.10: Koncert rozrywkowy. 14.40: Humoreska. 15: Audycja dla wsi. 16: Pieśni i tańce ludu wielkopolskiego. 16.40: Audycja Kursu letniego PR. 17: „Podwieczorek na Targach”. 19: Słuchowisko. 19.35: „Straz ogniowa przy pracy”. 20: Koncert solistów. 20.40: Przegląd polityczny. 20.50: Dziennik wieczorny. 21: Wesoła audycja. 21.25: Reportaż. 21.40: Wiad. sport. 22: Recital fortepianowy. 22.35: Płyty. 22.50: Dziennik wieczorny. 23: Płyty.

MIN. ROMAN WE LWOWIE.

Warszawa. 4. 9. (PAT.) Minister prze myślu i handlu A. Roman wyjechał wczoraj z Warszawy do Lwowa, by wziąć udział w otwarciu Targów Wschodnich, rozpoczynających się, jak wiadomo w dniu dzisiejszym.

Ministrowi towarzyszy szereg wyższych urzędników ministerstwa przemysłu i handlu oraz ministerstwa spraw zagranicznych.

UROCZYSTY POGRZEB TRAGICZNIE ZMARŁEGO.

Kraków. 4. 9. (PAT.) Wczoraj odbył się w Krakowie pogrzeb ś. p. Marcina Gądka, tragicznie zmarłego od kul ściganego onegdaj na ulicach miasta bandyty. W pogrzebie prócz najbliższej rodziny wzięli udział wicewojewoda dr. Małaczyński, wiceprezydent miasta dr. Rędziński, starosta grodzki dr. Wolański, komendant policji oraz tłumy publiczności. W kondukcje pogrzebowym niesiono wieńce od wojewody, prezydenta miasta, starosty grodzkiego itd. Nad mogiłą przemówił wicewojewoda dr. Małaczyński, dekorując trumnę brązowym krzyżem zasługi.

PIĘKNY CZYN WIESNIAKA.

Gorlice. 4. 9. (PAT.) Stefan Furtak, gospodarz w Ropie, składając na ręce powiatowego starosty dr. Klimowa kwotę 50 zł., zainicjował zbiórkę wśród ludności lemkowskiej powiatu gorlickiego na karabin maszynowy dla armii.

ROZPOCZĘCIE ROKU SZKOLNEGO.

Warszawa. 4 września. (P. A. T.) W dniu 3 bm. o godz. 9-tej rano p. Minister WR i OP prof. dr. Wojciech Świątosławski w towarzystwie dyrektora departamentu szkolnictwa ogólnokształcącego dr. Michała Pollaka, wicyzytatora w Kuratorium Okręgu Szkolnego warszawskiego Pokrzywy oraz inspektora szkolnego m. Warszawy Białeckiego, udał się do kościoła Św. Krzyża, gdzie był obecny na uroczystym nabożeństwie, odprawionym wobec licznie zgromadzonej młodzieży na intencję pomyślnego roku szkolnego 1937/38.

DAR DLA NAJUBOŻSZYCH MIASTA KRAKOWA.

Kraków. 4. 9. (PAT.) Kancelaria cywilna Pana Prezydenta R.P. zawiadomiła prezydenta m. Krakowa dr. Kaplickiego, że Pani Prezydentowa Maria Mościcka przeznaczyła z sum oddanych do jej dyspozycji przez Króla Rumunii Karola II-go 4.000 zł. dla ubogich Krakowa.

Prezydent miasta wysłał do kancelarii cywilnej Pana Prezydenta R.P. pismo, wyrażając Pani Prezydentowej Marii Mościckiej podziękowanie za hojny dar i pamięć o najuboższych miasta Krakowa.

Przemówienia obrońców w procesie Fleischerowej.

Kraków. 4. 9. (PAT.) Dziś w 10-ym dniu procesu przeciwko Hindzie Fleischerowej i tow. zaczęli przemówienia obrońcy.

Jako pierwszy z ławy obrończej zabrał głos adwokat Arnold z Krakowa, broniący oskarżonych: Hindy Fleischerowej, jej męża Lzydora i siostrę Esterę Faerberową.

Na wstępie swej mowy obrończej, utrzymanej w tonie rzeczowym, omówił charakter śledztwa, wskazując na szkody, które wyrządziły doniesienia anonimowe. „Przez długi szereg miesięcy śledztwa dobre imię znakomitych sędziów i prokuratorów, poważnych przedstawicieli władz państwowych i samorządowych i wybitnych reprezentantów armii znajdowały się pod ostrzałem anonimowych oszczerców“. A metoda bryzgania błotem dobrego imienia pozostawia drobny osad na dobrej sławie tych ludzi nawet w opinii współczesnych, większa krzywda grozi im jednak w przyszłości, kiedy ciekawy kronikarz oczywiście nie z racji udziału osk. Hindy Fleischerowej zechce zainteresować się aktami tej sprawy, a z powodu oskresu dzielącego go czasu nie potrafi dość krytycznie ocenić tego olbrzymie-

go materiału donosicielskiego, będącego tworem nienawiści, złości i zawiści ludzkiej.

Adwokat dochodzi do wniosku, że czyny zarzucone oskarżonym jakkolwiek zasługują na potępienie pod względem moralnym, niemniej nie stanowią przestępstwa, a tym samym karane być nie mogą.

Przemówienie adw. Arnolda trwało 4 godziny.

Po krótkiej przerwie zabrał głos drugi obrońca adw. Woźniakowski, który stwierdza na wstępie, że nie może opowiadać wzruszenia i myśli, które tłoczą mu się do głowy, nie może opisać wzruszenia, że jest świadkiem moralnego pogrzebu rodziny Parylewiczów.

Następnie przystępuje do charakterystyki osoby prezesa Parylewicza podnosząc, że w sprawie szkodliwej jego działalności wiele razy rozlegały się w opinii publicznej głosy ostrzeżenia i przestrogi. Przy tej okazji mówca usiłuje przedstawić parę przykładów, charakteryzujących osobę byłego prezesa Parylewicza, jednakże wobec tego, że powołuje się na fakty nie ustalone na przewodzie sądowym, przewodniczący przywołuje go do tematu.

Budowa nowego zakładu dla nieuleczalnych.

Na terenie dawnego cmentarza Gródeckiego stanie wkrótce nowy, wielki gmach Miejskiego Zakładu dla nieuleczalnych kobiet. Powiększy on kompleks budynków zakładu przy ul. Bilińskich, gdzie mieści się męski Zakład dla nieuleczalnych oraz dom fundacji im. Bilińskich.

Zwieziono już potrzebne materiały budowlane i budowa rozpocznie się w najbliższych dniach, a przed zimą doprowadzona będzie pod dach. Na rok przyszły przewidziane jest ukończenie budowy i przeniesienie starszek, zamieszkujących obecnie zakład dla nieuleczalnych przy ul. Zborowskich, do nowego budynku. Będzie on dwupiętrowy, urządzonej według najnowszych wymogów higieny i zaopatrzonej w nowoczesne zdobycze techniki. Koszt nowego gmachu wynosić będzie około 700.000 zł.

Tercn zakładu przy ul. Bilińskich stwarza idealne asyllum dla starców i nieuleczalnych. Oddalony od miasta, położony w dużym ogrodzie, zakład ten daje mieszkańcom swym możliwość spokojnego bytowania w ciszy i kontemplacji na tle przyrody. Opiekę nad chorymi sprawuje 12 siostr Miłosierdzia.

Zakład obejmuje jednym zarządem

dwie odmienne instytucje: dom fundacji im. Bilińskich, gdzie za opłatą zależną od stopnia zamożności przebywa 48 starców i starszek nie zdolnych do pracy — oraz Miejski bezpłatny przytułek dla nieuleczalnych mężczyzn, mieszczący 82 osób. Mieszkają tu chorzy i kaleki w różnym wieku, nawet kilku nieuleczalnie chorych chłopców.

Dobre warunki zdrowotne, opieka lekarska, wikt dostosowany do potrzeb chorych oraz możliwość korzystania z pięknego ogrodu i kaplicy czynią ten zakład pożądanym schroniskiem dla tych wydziedziczonych istot.

SZPITAL IM. GEN. SŁAWOJSKŁADKOWSKIEGO.

Warszawa. 4. 9. (PAT.) Pan Prezes Rady ministrów generał Sławoj-Składkowski przyjął dziś delegację w osobach: dowódcy O. K. 4 w Łodzi gen. Langnera, płk. Wertheima i płk. Michalowskiego. Delegacja zaprosiła p. premera na uroczystość poświęcenia nowego gmachu 4-go szpitala okręgowego w Łodzi i nadania mu imienia gen. dyw. Felicjana Sławoj-Składkowskiego.

S. Józef Piłsudski, oraz szef sztabu głównego Z. S. Kazimierz Sosnkowski. Z polecenia Marszałka zarządono mobilizację całego stanu obozu niepodległościowego z rezerwą. W ciągu trzech godzin zebrano się i wymaszerowano na „Dąbrowę“ (przy ul. Gołuchowskiej), gdzie w obecności Marszałka przeprowadzono ćwiczenia polowe. W czasie ćwiczeń zaczął padać ulewny deszcz — wówczas Marszałek zdjął z siebie wierzchnie okrycie (pelerynę) i mókł razem ze Strzelcami przeszło godzinę, aż do ukończenia i omówienia ćwiczeń. Wieczorem o godz. 7.30 odbył się w sali Kasyna Polskiego wykład Marszałka p. t. „Noc Listopadowa“. Marszałek ze swadą przedstawił wypadki listopadowe, dał charakterystykę owej chwili i duchowego stanu ówczesnych bojowników. Po wykładzie odbyła się herbatka towarzyska w lokalu restauracyjnym Haubenstocka, mieszczącym się w parterze kamienicy „Chowańca“ przy ul. Gosławskiego. Tam przy stole otoczyły Go szeregi strzelców i sympatyków, a Komendant opowiadał o wydarzeniach w czasie rewolucji 1905 r. o strajku szkolnym i o swej pracy niepodległościowej.

f) Marszałek Piłsudski przyjeżdżał do Stanisławowa sam, bądź razem z Kazimierzem Sosnkowskim, bądź też

STRASZNA KATASTROFA KOLEJOWA.

Berlin. 4. 9. (PAT.) W Osterode w górach Harzu wydarzył się wczoraj wypadek samochodowy, który pociągnął za sobą śmierć 6 osób. Samochód ciężarowy, jadąc wąską drożyną górską, stoczył się w pewnej chwili do głębokiego dołu, wypełnionego wodą i szlamem. Dwie osoby zdołały wyskoczyć z samochodu, zaś 6 utonęło. Wszelkie próby wydostania ofiar z rowu okazały się dotychczas bezskuteczne.

NARADY WŁOSKO-NIEMIECKIE.

Rzym. 4. 9. (PAT.) Rozeszła się tu pogłoska, że rząd włoski przeprowadza obecnie narady z rządem niemieckim na temat proponowanej przez Francję konferencji śródziemnomorskiej.

STORPEDOWANO PAROWIEC SOWIECKI.

Ateny. 4. 9. (PAT.) W pobliżu greckich wód terytorialnych według wiadomości otrzymanych w kołach miarodajnych, został storpedowany parowiec sowiecki „Blagojew“ o pojemności 3 tys. ton.

PIERWSZA GEOGRAFIA POLSKI WSPÓŁCZESNEJ PO FRANCUSKU

Warszawa. 4. 9. (PAT.) Do Warszawy przybył profesor Sorbony paryskiej Jacques Ancel, który pragnie ukończyć w Polsce badanie geograficzne do większej pracy o geografii Polski, do której zbiera materiały już od kilku lat.

Pobyt uczonego francuskiego w Polsce potrwa kilka tygodni. W podróży po Polsce towarzyszy mu młody geograf polski dr. Tadeusz Zebrowski.

WIELKA WYTAWA SZTUKI POLSKIEJ WYRUSZA W PAŹDZERNIKU NA BAŁKANY.

Warszawa. 4. 9. (PAT.) Staraniem Towarzystwa szerzenia sztuki polskiej wśród obcych, montowana jest obecnie wielka retrospektywna wystawa sztuki polskiej, która już w październiku wyruszy w objazd zagraniczny i do wiosny przyległ roku odwiedzi Bukareszt, Białogród, Sofię, Ateny i Budapeszt. Komisarzem rządowym jest znany malarz prof. Wacław Borowski.

SEJMIK OSADNIKÓW POLSKICH W STANISŁAWOWIE.

Stanisławów. (PAT.) W sali wydziału powiatowego w Stanisławowie odbył się onegdaj sejmik osadników polskich z terenu powiatu stanisławowskiego. Zebraniu przewodniczył ks. Bosak z Mariampola. Po referatach odbyła się ożywiona dyskusja, w czasie której zebrani wypowiedzieli swoje postulaty i zamiary na przyszłość.

Pobyt i Prace Marsz. Józefa Piłsudskiego na terenie wojew. stanisławowskiego.

Wojewódzki Komitet uczenia pamięci Marszałka Piłsudskiego w Stanisławowie, na skutek przeprowadzonej korespondencji z osobami, które w okresie przedwojennym przebywały na terenie woj. stanisławowskiego w towarzystwie Marszałka Piłsudskiego, oraz na podstawie wywiadu u takich osób zamieszkałych w Stanisławowie i okolicach, — ustalił, że:

a) Marszałek Piłsudski przyjeżdżał do Stanisławowa w latach 1911, 1912 i 1913 około dziesięć razy celem wizytacji Związku Strzeleckiego i w dalszym ciągu współpracujących z nim zresztem, a to: „Związek Walki Czynnej“, „Drużyn Strzeleckich“, „Skautingu“ i „Sokolich Drużyn Polowych“, tworzących razem obóz niepodległościowy.

b) Marszałek Piłsudski odbywał odprawy w lokalu Związku Strzeleckiego mieszczącym się w budynku ówczesnej firmy „Kraj“, dziś własności inż. Jaworskiego w Stanisławowie przy ul. Sobieskiego.

c) Wykłady Marszałek wygłaszał w sali „Kasyna Polskiego“ przy ul. Sapieżyńskiej w Stanisławowie. Wykłady

zostały wygłoszone na następujące tematy: 1) O Królestwie Polskim, jako terenie strategicznym, 2) O margr. Wielopolskim. (Wykład miał być próbą jego rehabilitacji, naświetleniem polityki wypływającej z potrzeb i interesu narodu polskiego w danej chwili), 3) O powstaniu Styczniowym, 4) O powstaniu Listopadowym, 5) O życiu szkańców na Syberii, 6) O wartości dzieł Prądzyńskiego dla dalszych prac w zakresie studiów nad znaczeniem strategicznym ziem polskich, 7) „Noc Listopadowa“. Wykłady te cieszyły się ogromną frekwencją miejscowego społeczeństwa.

d) Dowodem przywiązania mieszkańców do osoby Marszałka Piłsudskiego były dość liczne pojedynki w związku z ustosunkowaniem się pewnych osób do Komendanta. Głównym był pojedynek między dr. Gustawem Dobrudzkim b. min. W. R. i O. P. a ś. p. dr. Cygą, na ujeżdżalni pułku artylerii w Stanisławowie przy ul. Bilińskiego, zakończony poraniem dr. Dobrudzkiego.

e) W dniu 16. 11. 1913 r. przybył do Stanisławowa Komendant Główny Z.

Bolesławem Limanowskim, Smigłym Rydzem i raz z pierwszą małżonką Marią. Osobą łączącą mieszkańców Stanisławowa z Marszałkiem był b. prezes Kasyna Polskiego nadinsp. kolejowy Green Stanisław (obecnie na emeryturze, zamieszkały w Zakopanem), który znał Marszałka jeszcze z czasów pobytu w Zakopanem i od tej chwili stale utrzymywał z nim stosunki towarzyskie. Marszałek po każdorazowym przybyciu do Stanisławowa zajeżdżał do państwa Greenów i u nich zamieszkiwał w budynku parterowym przy ul. Kamińskiego dawny nr. 7, obecnie 15, na którym jest wmurowana tablica marmurowa o napisie: „Tu mieszkał i umarł Agaton Giller“.

g) Ostatni raz przybył Marszałek do Stanisławowa w towarzystwie swej pierwszej małżonki i obecnego Marszałka Smigłego-Rydzia, wówczas kapitana w 1914 r. i przebywał tu w dniach 29 i 30 lipca tego roku, t. j. w czasie ogłoszonej mobilizacji.

Ostatni raz po wojnie światowej Marszałek Piłsudski odbył w Stanisławowie w sierpniu 1920 r. konferencję z atamanem Petlurą w sprawie akcji Petlury na froncie pod Buczaczem przeciw bolszewikom, oraz wziął udział w poświęceniu pociągu pancernego „Karmeluk“.

